

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΙΟΥ
CHIOS
ARCHAEOLOGICAL MUSEUM

ΧΙΟΣ / CHIOS

Το κτήριο που στεγάζει το Αρχαιολογικό Μουσείο Χίου κτίστηκε τη δεκαετία του 1960 στην περιοχή Ευαγγελίστρια της πόλης της Χίου. Είκοσι χρόνια αργότερα το Μουσείο έκλεισε εξαιτίας στατικών προβλημάτων του κτηρίου, τα οποία αντιμετωπίστηκαν με επιτυχία το 1998. Η επανέκθεση των αρχαίων εγκαινιάστηκε το 1999 και περιλαμβάνει ευρήματα από τις ανασκαφές της Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής, της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χίου. Επίσης, περιλαμβάνει αντικείμενα από περιουλομένους του έκτακτου επιμελητή αρχαιοτήτων και φιολόγου Αντωνίου Στεφάνου από όλο το νησί της Χίου και από παραδόσεις κατοίκων του νησιού.

Με την έκθεση γίνεται προσπάθεια σκιαγράφησης του ιωνικού χιακού πολιτισμού και ανάδειξης του ρόλου που διαδραμάτισε η Χίος κατά την αρχαιότητα. Τα εκθέματα, το επεξηγηματικό πληροφοριακό υλικό και οι χάρτες κατατοπίζουν τον επισκέπτη για την ιστορία του νησιού από την πρώτη νεολιθική περίοδο έως τους ρωμαϊκούς χρόνους.

A' ΕΠΙΠΕΔΟ

Είσοδος - Χώρος υποδοχής. Εκτίθενται δύο ηλιακά ρολόγια των ρωμαϊκών χρόνων, λιοντάρι των ελληνιστικών χρόνων από τις Ερυθρές της Μικράς Ασίας και τρία τμήματα ψηφιδωτού δαπέδου με παραστάσεις κυνηγιού και Χίους των ρωμαϊκών χρόνων από την πόλη της Χίου.

Αίθουσα I. Φιλοξενεί εκθέματα της προϊστορικής Χίου. Ευρήματα από τις ανασκαφές της Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής στο σπήλαιο του Αγίου Γάλακτος της τελικής νεολιθικής περιόδου και στον οικισμό του Εμπορίου της πρώιμης εποχής του Χαλκού και της μυκηναϊκής περιόδου, καθώς και αντικείμενα από τα Δότια της πρώιμης εποχής του Χαλκού.

Αίθουσα II. Περιλαμβάνει έργα της πλαστικής, ολόγλυφα και ανάγλυφα, από τους αρχαίους έως τους ρωμαϊκούς χρόνους και τα χαρακτηριστικά πεσομόρφα εγχάρακτα μνημεία – επιτύμβιες στήλες, βωμούς ή τμήματα ζωφόρων υπέργειων ταφικών οικοδομημάτων – της Χίου των αρχαϊκών, των κλασικών και των ελληνιστικών χρόνων. Ξεχωρίζουν οι δύο μαρμάρινοι κορμοί Κόρης του περίφημου χιακού εργαστηρίου του 580-570 π.Χ. από την πόλη της Χίου, ο κορμός του Κούρου του 520-510 π.Χ. από το Ναγώ, η αναθηματικά αγαλμάτια και ανάγλυφα της θεάς Κυβέλης των αρχαϊκών, ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων, τα ρωμαϊκά πορτρέτα, το άγαλμα της Νίκης του 2ου αι. μ.Χ. από την πόλη της Χίου, το άγαλμα του Διονύσου στον τύπο της Κυρήνης του 2ου αι. π.Χ., που αντιγράφει πραξίτελικό πρωτότυπο των αρχών του 3ου αι. π.Χ. Από τα εγχάρακτα μνημεία ενδιαφέρον παρουσιάζουν η στήλη με τις χορεύτριες και τα σχηματοποιημένα πουλιά του τέλους του 5ου-των αρχών του 4ου αι. π.Χ., το τμήμα του θριγκού με την παράσταση τριήρους και επιγραφή ΕΜΑΣ του 4ου-3ου αι. π.Χ. και η επιτύμβια στήλη με παραστάσεις γυναικείας μορφής, της ΛΥΑΜΠΡΟΓΝ, που παίζει κιθάρα και των Σειρήνων με διπλό αυλό και λύρα. Η κεντρική προθήκη, που χωρίζει την αίθουσα, φιλοξενεί τα έργα της κοροπλαστικής από την τελική νεολιθική περίοδο έως τους ρωμαϊκούς χρόνους. Ιδιαίτερη θέση κατέχουν τα αντικείμενα από φαγεντιανή του 6ου αι. π.Χ., που χρησιμοποιήθηκαν ως περίαπτα ή στολίσδια ραμμένα σε υφάσματα και βρέθηκαν στα Φανά και στο Εμπορίο.

Αίθουσα III. Εκτίθενται ανάγλυφες επιτύμβιες στήλες των ελληνιστικών και των ρωμαϊκών χρόνων, νεκρόδειπνα, επιγραφές με ιερούς νό-

μους, ψηφίσματα, καταλόγους γενών, όρους, επιτύμβιες επιγραφές από τη Χίο και τη Μικρά Ασία και δύο επιγραφές του Μεγάλου Αλεξάνδρου προς τον δήμο της Χίου του 332 π.Χ. Οι οξυψύθμενοι αμφορείς δέχονται την εξέλιξη των μεταφορικών χιακών αγγείων από το β' μισό του 6ου αι. π.Χ. έως τους ρωμαϊκούς χρόνους. Δίπλα τους το μαρμάρινο σήκωμα που προοριζόταν για τη μέτρηση των υγρών του 3ου-2ου αι. π.Χ. από την πόλη της Χίου.

B' ΕΠΙΠΕΔΟ

Αίθουσα IV. Στις προθήκες φιλοξενούνται η χιακή κεραμική από τους πρωτογεωμετρικούς έως τους ρωμαϊκούς χρόνους, η μεταλλοτεχνία, τα νομίσματα και οι σφραγίδες-σκαραβαίοι. Στην αρχαϊκή χιακή κεραμική με την καστανή ή μελανοκόκκινη ζωγραφική πάνω στο λευκό επίχρισμα του βόθους, ξεχωρίζουν οι κύλικες και τα αγγεία με τους ρυθμούς των Αιγύρων του 630-αρχών 6ου αι. π.Χ., του μελανόμορφου ρυθμού των Σφιγγών και των Λιονταριών, καθώς και του ρυθμού των κυλικών των Ζώνων του 600-580 π.Χ. περίπου, και τέλος του ρυθμού των Κωμαστών του 575-550 π.Χ. Στη μεταλλοτεχνία ξεχωρίζουν οι χάλκινες και μολύβδινες προτομές γρυπών του 6ου αι. π.Χ., το αργυρό ειδώλιο του κρανοφόρου και θωρακοφόρου πολεμιστή του β' μισού του 6ου αι. π.Χ. από το ιερό του Απόλλωνα στα Φανά, τα χάλκινα ενώτια του 6ου αι. π.Χ. από το Εμπορίο και τα χρυσά κοσμήματα των ελληνιστικών χρόνων. Στα χιακά νομίσματα χαρακτηριστικές παραστάσεις αποτελούν η Σφιγγά, το σύμβολο της πόλης, και ο χιακός αμφορέας, που υποδηλώνει το εμπόριο του περίφημου αριούσιου οίνου της Χίου. Οι σφραγίδες-σκαραβαίοι της Χίου προέρχονται από τις ανασκαφές στα ιερά του Εμπορίου και των Φανών του τέλους του 8ου και του 7ου αι. π.Χ.

Αίθουσα V. Περιλαμβάνει αρχιτεκτονικά μέλη, βάσεις ιωνικών κιόνων ασιατικού τύπου, κιονόκρανα τύπου Εφέσου, τμήματα θριγκού με πλαστικό διάκοσμο από τους ναούς στο Εμπορίο, τα Φανά και την πόλη της Χίου των αρχαϊκών χρόνων. Χαρακτηριστικές είναι οι βάσεις των παραστάδων που είναι διαμορφωμένες σε λεοντοπόδαρα του 5ου αι. π.Χ. από τις παραπάνω θέσεις.

Γ' ΕΠΙΠΕΔΟ

Στο επίπεδο αυτό λειτουργεί χώρος περιόδους εκθέσεων.

Αύλειος χώρος. Υπαίθρια έκθεση με αρχιτεκτονικά μέλη, επιγραφές και αγάλματα τοποθετήθηκαν στην είσοδο του Μουσείου και στην πίσω αυλή, που είναι διαμορφωμένη σε δύο επίπεδα. Στο κάτω επίπεδο αναστηλώθηκε και ο μοναδικός «μακεδονικός τάφος» της Χίου, που είχε βρεθεί στον Φραγκομαχαλά της πόλης της Χίου.

The building that houses the Chios Archaeological Museum was erected in the 1960s in the Evangelistria district of Chios town. Twenty years later the Museum was closed due to statics problems in the building, which were successfully resolved in 1998. The redesigned display was inaugurated in 1999 and contains finds from excavations conducted by the British School of Archaeology at Athens, the Archaeological Society of Athens, and the Ephorate of Antiquities of Chios. It also contains objects retrieved from all over Chios by the temporary curator of antiquities and philologist Antonios Stephanou, and items handed over by the inhabitants of the island.

The display delineates the Ionian culture of Chios and gives prominence to the role played by the island in antiquity. The exhibits, explanatory texts and maps provide visitors with information about the history of the island from the Early Neolithic period down to Roman times.

FIRST LEVEL

Entrance - Reception area. The display here includes two sundials of Roman date, a Hellenistic lion from Erythrai in Asia Minor, and three parts of a mosaic floor of Roman date with representations of a hunt and animals, from Chios town.

Room I. Exhibits from prehistoric Chios. Finds dating from the Final Neolithic period from the excavations by the British School of Archaeology in the cave at Ayio Gala, Early Bronze Age and Mycenaean finds from Emporio, and items from Dotia dating from the Early Bronze Age.

Room II. Sculptures in the round and reliefs dating from the Archaic period down to Roman times, as well as characteristic engraved pier-shaped monuments – grave stelai, altars, and parts of friezes of funerary monuments that stood above the ground – from Chios, dating from the Archaic, Classical and Hellenistic periods. We may note the two marble Kore torsos dating from 580-570 BC, from the famous Chian workshop, found in Chios town; the torso of the Kouros from Nagos, dating from 520-510 BC; the votive statuettes and reliefs of the goddess Cybele, dating from the Archaic, Hellenistic and Roman periods; the Roman portraits; the statue of Nike dating from the 2nd c. AD, found in Chios town; and the statue of Dionysos in the Cyrene type, dating from the 2nd c. BC, which copies a model by Praxiteles of the early 3rd c. BC. Of the engraved monuments, interest attaches to the stele with the dancing girls and stylised birds dating from the late 5th-early 4th c. BC; the section of entablature with a depiction of a trireme and the inscription ΕΛΛΑΣ (Greece) dating from the 4th-3rd c. BC; and the grave stele with representations of a woman, ΛΑΜΠΡΟΝ (Lambron), playing the kithara and the Sirens playing the double flute and lyre. The central showcase, which divides the room, contains figurines dating from the Final Neolithic period down to Roman times. A special place is occupied by the faience objects dating from the 6th c. BC, which were used as amulets or adornments sewn on to fabric; they were found at Phana and Emporio.

Room III. Relief grave stelai of Hellenistic and Roman date, bearing depictions of funeral banquets, inscriptions with sacred laws, decrees, lists of clans, boundary markers, and funerary inscriptions, from Chios and Asia Minor, as well as two inscriptions addressed by Alexander the Great to the Chian people in 332 BC. The pointed amphoras illustrate the evolution of Chian transport vases from the second half of the 6th c. BC down to Roman times.

The marble standard weight next to them was intended for measuring liquids; it dates from the 3rd-2nd c. BC and comes from Chios town.

SECOND LEVEL

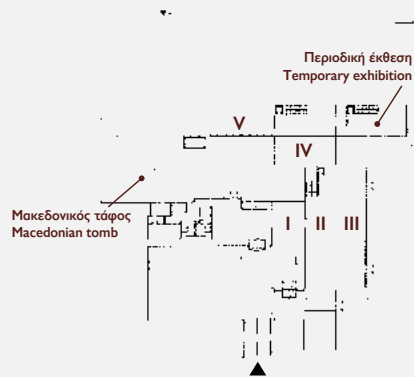
Room IV. The showcases contain Chian pottery dating from the Protogeometric period down to Roman times, metal objects, coins and seals-scarabs. Of the Archaic Chian pottery with brown or black-brown decoration painted on the background of white slip, we may note the chalices and the vases in the Wild Goat style, dating from 630-early 6th c. BC, the black-figure Sphinx and Lions style as well as the Animal style, ca. 600-580 BC, and finally the Komast style, 575-550 BC. Of the metal objects, we may single out the bronze and lead busts of griffins, dating from the 6th c. BC, the silver figurine of the helmeted and cuirassed warrior of the second half of the 6th c. BC, from the sanctuary of Apollo at Phana, the bronze earrings of the 6th c. BC from Emporio, and the Hellenistic gold jewellery. The representations on the Chian coins are usually the Sphinx, the symbol of the city, and the Chian amphora, which alludes to the trade in the famous ariousios Chian wine. The seals-scarabs of Chios come from excavations in the sanctuaries at Emporio and Phana and date from the late 8th and 7th c. BC.

Room V. Architectural members, bases for Ionic columns of Asian type, capitals of Ephesos type, parts of entablatures with sculptural decoration, dating from the Archaic period, from the temples at Emporio, Phana and Chios town. The plaster bases formed into lion's paws, from the above sites and dating from the 5th c. BC, are characteristic.

THIRD LEVEL

On this level the temporary exhibitions of the Museum are hosted.

Courtyard. An open-air display of architectural members, inscriptions and statues occupies the entrance to the Museum and the rear courtyard, which is designed at two levels. The lower level also has a reconstruction of the only Macedonian tomb on Chios, found at Frangomachala in Chios town.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΙΟΥ

CHIOS
ARCHAEOLOGICAL
MUSEUM

ΧΙΟΣ / CHIOS

i T: 22710 44239

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΛΙΛΛΙΑΝ ΑΧΕΙΛΑΡΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

TEXT: LILLIAN ACHEILARA
GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS
DEPARTMENT

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr